Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΛΑΣΤΗΡΑ (ΣΥΝΤΟΜΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ)

Η οικογένεια του Πλαστήρα: Στις 4/17 Νοεμβρίου 1881 γεννιέται στην πόλη της Καρδίτσας ο Νικόλαος Πλαστήρας, ο γιος του Χρήστου Πλαστήρα, γνωστού ράφτη και της Στεργιάνως Καραγιώργου, επίσης φημισμένης υφάντρας της περιοχής. Η καταγωγή της οικογένειας του μεγάλου στρατηλάτη είναι από το χωριό Βουνέσι της Νεβρόπολης των Αγράφων του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα, το γνωστό σήμερα Μορφοβούνι. Οικογένεια φτωχή στα οικονομικά, αλλά με πλούσια ιστορική και αγωνιστική παράδοση, αφού ο παππούς του Νίκος, ήταν ένα από τα παλικάρια του Καραϊσκάκη.

Ο Στρατιωτικός Πλαστήρας: Μετά την αποφοίτησή του από το Γυμνάσιο της Καρδίτσας (φοίτησε για έναν χρόνο και στη Βαρβάκειο Σχολή της Αθήνας), κατατάσσεται τον Δεκέμβριο του 1903 ως εθελοντής στο 5ο Σύνταγμα Πεζικού, με το βαθμό του δεκανέα. Πολύ σύντομα (1904) και μετά από εξετάσεις έγινε λοχίας και επιλοχίας, ενώ το 1905 έλαβε μέρος στο Μακεδονικό Αγώνα, παίρνοντας έτσι το «βάπτισμα του πυρός». Αργότερα, το 1910, φοιτά στη Σχολή Υπαξιωματικών στην Κέρκυρα και το 1912 γίνεται Ανθυπολοχαγός (από τη Σχολή Υπαξιωματικών αποφοιτούσαν και Αξιωματικοί). Κατά τους Βαλκανικούς πολέμους παίρνει μέρος στις μάχες της Ελασσόνας, των Γιαννιτσών, του Σαρανταπόρου και του Λαχανά. Πολεμά και διακρίνεται, κατακτώντας το σεβασμό και την εκτίμηση των στρατιωτών και ανωτέρων του, παίρνοντας το γνωστό προσωνύμιο: ***<<Μαύρος Καβαλάρης>>***. Στη συνέχεια, αποσπάται στη Χίο, παίρνει προαγωγή στο βαθμό του υπολοχαγού και έπειτα του λοχαγού, <<λόγω εξαίρετων πράξεων>>. Στην περίοδο 1915 –

1919, πολεμά στο Μακεδονικό μέτωπο, όπου τραυματίζεται και προάγεται σε Ταγματάρχη. Τον Μάϊο του 1918 ο Πλαστήρας δείχνει για μία ακόμη φορά την στρατιωτική του ευφυϊα, τόλμη και γενναιότητα. Ανδραγαθεί στην περίφημη Μάχη του Σκρά και προάγεται επ' ανδραγαθία στο βαθμό του Αντισυνταγματάρχη. Στη Χίο ο Πλαστήρας επιστρέφει ως Διοικητής του νησιού το 1919. Όλα αυτά τα χρόνια σφυρηλάτησε ισχυρούς δεσμούς με τους Χιώτες και τη Χίο. Ενδεικτικό αυτού είναι ότι το Δημοτικό Συμβούλιο του νησιού, το 1919, τον ανακήρυξε επίτιμο δημότη Χίου και έδωσε το όνομά του σε οδό της πόλης, γεγονός που συγκίνησε τον Πλαστήρα και αποκάλεσε τη Χίο δεύτερη πατρίδα του. Το Μάρτιο του 1919, ως επικεφαλής του 5/42 Συντάγματος Ευζώνων, συμμετέχει στο Ουκρανικό μέτωπο του Ά Παγκοσμίου πολέμου, δίνοντας ηρωϊκές μάχες και κερδίζοντας τον θαυμασμό των συμμαχικών δυνάμεων. Τον Ιούνιο του 1919 αποβιβάσθηκε με το Σύνταγμά του στη Σμύρνη και το Νοέμβριο του ιδίου έτους προάγεται σε Συνταγματάρχη. Πρωταγωνιστής της Μικρασιατικής εκστρατείας, έχει ως περιοχή ευθύνης του τη Μαγνησία (Μ. Ασία), όπου προβαίνει σε εκκαθαρίσεις από τους Τούρκους τσέτες και στην προάσπιση των Ελληνικών πληθυσμών και ιδρύει ένα ορφανοτροφείο για την φροντίδα των ορφανών Ελληνόπουλων. Κατά τη Μικρασιατική Καταστροφή, δίνει πολλές μάχες με λίγες απώλειες που τον κάνουν γνωστό στους αντιπάλους του ως ***<<καρά μπιπέρ>>*** (μαύρο πιπέρι), ενώ το Σύνταγμά του γίνεται γνωστό ως ***<<σεϊτάν ασκέρ>>*** (στρατός του διαβόλου). Το όνομα του Πλαστήρα συνδέεται με τοποθεσίες όπου δόθηκαν σκληρές αλλά νικηφόρες μάχες. Τουμπλού-Μπουνάρ, Αφιόν Καραχισάρ, Εσκή Σεχήρ, Κιρκίς Νταγ, Σαγγάριος, Καλαί-Γκρότο, είναι τα ονόματα ορισμένων εξ αυτών. Όταν άρχισε η κατάρρευση του μετώπου, ο «Μαύρος Καβαλάρης» σαν από μηχανής Θεός, έσωσε την τιμή του Ελληνικού Στρατού. Δίνοντας στρατηγικές μάχες κι εφαρμόζοντας τακτική κανονικής υποχώρησης, έσωσε στρατιώτες διαλυμένων μονάδων από βέβαιη αιχμαλωσία. Πολύ σημαντική είναι η συμβολή του στην καθυστέρηση επέλασης του εχθρού, που δίνει την ευκαιρία σε εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες να διαφύγουν, σώζοντάς τους από τους Τούρκους. Για την πράξη του αυτή αγαπήθηκε πολύ από τους πρόσφυγες, στο σημείο να βαφτίζουν τα παιδιά τους με το όνομά του αλλά και να έχουν όλοι μια φωτογραφία του στο σπίτι τους. Ο Πλαστήρας αποχωρεί τελευταίος από το Τσεσμέ της Μικράς Ασίας.

<u>Ο Πολιτικός Πλαστήρας:</u> Ο Πλαστήρας, ως μέλος της Επαναστατικής Επιτροπής και ως γνώστης του χρονίζοντος Αγροτικού Ζητήματος, προχώρησε με συνοπτικές διαδικασίες το 1923 στην απαλλοτρίωση των τσιφλικιών και τη διανομή της γης στους ακτήμονες και τους πρόσφυγες. Επίσης, θα προωθήσει τον εκσυγχρονισμό της αγροτικής οικονομίας, τη

βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και τις επενδύσεις στη γεωργία, μεταρρυθμίσεις που άλλαξαν τη μοίρα του αγρότη. Στη σύντομη διάρκεια επίσης της θητείας του, λύθηκε σε μεγάλο βαθμό το Προσφυγικό πρόβλημα και κυρίως αυτό της στέγασης των εκατοντάδων χιλιάδων προσφυγικών οικογενειών. Το 1924, ο Πλαστήρας παραδίδει την εξουσία στους πολιτικούς και ανακηρύσσεται από τη Δ' Εθνοσυνέλευση ***«Άξιος της Πατρίδος»*** και αποχωρεί από την πολιτική. Αποστρατεύτηκε με τον βαθμό του Αντιστράτηγου. Επιστρέφοντας στην Καρδίτσα, ως πολίτης πλέον, βρίσκεται κοντά στα πέντε ορφανά παιδιά -προσφυγόπουλα- που είχε υιοθετήσει. Σε λίγο, νοσηλεύεται στο DAVOS της Ελβετίας με φυματίωση. Το 1925 είναι πάλι στην γενέτειρά του, την Καρδίτσα, χωρίς να επιθυμεί κάποια ανάμειξη στις πολιτικές εξελίξεις. Η επόμενη δεκαετία τον βρίσκει μακριά από την πατρίδα του, παρά την επιθυμία του να συμμετάσχει στον ένοπλο αγώνα κατά των Ιταλών στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, καθώς οι συνθήκες δεν το επέτρεψαν. Στις 3 Ιανουαρίου 1945 επανέρχεται στην ενεργό πολιτική ως Πρωθυπουργός, με τη θητεία του να λήγει στις 8 Απριλίου 1945. Ο Πλαστήρας, άνθρωπος ηπίων τόνων και με πρώτη προτεραιότητα την εθνική συμφιλίωση, προσπάθησε να βρει τρόπους να ξεπερασθεί η κρίση. Στη σύντομη αυτή Πρωθυπουργία του προσπάθησε να αποτρέψει τον Εμφύλιο, όπως πρώτος τον αποκάλεσε. Σημαντικό γεγονός αυτής της περιόδου είναι η υπογραφή της Συμφωνίας της Βάρκιζας (Φεβρουάριος 1945), η οποία έδινε ένα τέλος στην εμφύλια διαμάχη. Εξαναγκάζεται σε παραίτηση από τους Βρετανούς. Μετά το πέρας της επώδυνης εμφύλιας διαμάχης που ακολούθησε πρωταγωνιστεί ξανά στην προσπάθεια για εθνική συμφιλίωση ως φορέας ανανεωτικών δημοκρατικών δυνάμεων. Λίγα χρόνια μετά, το 1949, ιδρύει το Κόμμα των Προοδευτικών Φιλελευθέρων, το οποίο το 1950 μετεξελίσσεται μετά από συνεργασίες σε ΕΠΕΚ: Εθνική Προοδευτική Ένωση Κέντρου. Στις 15 Απριλίου 1950 ο Πλαστήρας ορκίζεται για δεύτερη φορά Πρωθυπουργός. Κατά τη διάρκεια της πρωθυπουργίας του οραματίζεται τη γεφύρωση του εθνικού χάσματος, ώσπου τον Αύγουστο του 1951 ανατρέπεται και η χώρα οδηγείται σε ακυβερνησία. Η τρίτη μεταπολεμική του κυβέρνηση, έχει διάρκεια από τον Νοέμβριο του 1951 έως τον Οκτώβριο του 1952, παράγοντας πολύ σημαντικό έργο: το 1952 ψηφίζεται ο νέος εκλογικός νόμος του πλειοψηφικού, που χώριζε τη χώρα σε 99 εκλογικές περιφέρειες και 300 έδρες, ενώ δινόταν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις γυναίκες. Στις εκλογές της 16^{ης} Νοεμβρίου 1952 χάνει και λίγους μήνες αργότερα, στις 26.7.1953 πεθαίνει σε ένα μικρό νοικιασμένο διαμέρισμα στη Βασιλίσσης Σοφίας, σκορπώντας θλίψη στο Πανελλήνιο. Στην κηδεία του παρευρέθηκαν άνθρωποι από όλα τα κοινωνικά στρώματα και από όλα τα πολιτικά κόμματα, πράγμα ασύνηθες για την τότε Ελληνική πραγματικότητα. Η καρδιά του

μεταφέρθηκε στη γενέτειρά του, την Καρδίτσα, σύμφωνα με την επιθυμία του και σήμερα φυλάσσεται στο Δημοτικό Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καρδίτσας.

Ο Καλλιτέχνης Πλαστήρας: Πέραν της τιμημένης όμως στρατιωτικής και πολιτικής του πορείας, ο Πλαστήρας είχε κι ένα κρυφό ταλέντο: τη ζωγραφική. Στη Σχολή Υπαξιωματικών στην Κέρκυρα που φοίτησε, κάποια από τα πολλά μαθήματα που διδάχθηκε ήταν η χαρτογράφηση, το σχέδιο και η ζωγραφική. Από τα πρώτα κιόλας μαθήματα, ο Πλαστήρας ξεχώρισε και έδειξε στους Καθηγητές του ότι θα διέπρεπε. Άρχισε να δημιουργεί χαρτογραφήσεις με διάφορα σύμβολα αναγνώρισης, που σε πολλά σημεία είχαν τη δική του ευρηματικότητα. Πέραν των χαρτογραφήσεων, ο Πλαστήρας σχεδιάζει σκίτσα με φυσικές ομορφιές που μέσα τους μπορείς να διακρίνεις διάφορες μορφές «γαληνεύοντας την ψυχή σου» όπως έλεγε συχνά ο Πλαστήρας, όταν βρισκόταν στη φύση. Πολλά από τα έργα του, τα οποία και εκτίθενται σήμερα σε φωτογραφίες στη διημερίδα μας, φέρουν και την υπογραφή του ιδίου.

Η Ελληνική Πολιτεία και Κοινωνία τιμά τον Πλαστήρα: Η Ελληνική Πολιτεία έχει τιμήσει κατ' επανάληψη τη μνήμη του Νικολάου Πλαστήρα, με σειρά συνεδρίων, εκδηλώσεων, έργων και αποφάσεων. Το όνομά του υπάρχει σε όλες τις πόλεις της χώρας, ενώ το άγαλμά του κοσμεί αρκετές πλατείες. Η τεχνητή λίμνη (παλαιά λεγόταν του Μέγδοβα) στην Καρδίτσα, το στρατόπεδο της 1η Στρατιάς στη Λάρισα, το τρένο της Δυτικής Θεσσαλίας, πολιτιστικά και αθλητικά σωματεία κλπ φέρουν το όνομά του. Τη δεκαετία του 1980 φιλοτεχνήθηκε και στήθηκε στην Καρδίτσα ο μεγαλοπρεπής έφιππος ανδριάντας του (στο πάρκο του Παυσίλυπου), ενώ αντίγραφο αυτού στήθηκε το 2013 στη νήσο Χίο.

Ο Σύλλογος των Απανταχού Καρδιτσιωτών τιμά κάθε χρόνο και θα συνεχίσει να τιμά τη μνήμη του «Άξιου της Πατρίδας» μας.